

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Viite:

Mattila, M. & Haasio, A. 2019. Kansallinen ja paikallinen vihapuhe digitaalisessa ympäristössä. Teoksessa: S. Päällysaho, A. Haasio, S. Saarikoski & S. Uusimäki (toim.) Seinäjoen ammattikorkeakoulu 2019: Moninaista osaamista. Seinäjoki: Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja A. Tutkimuksia 32, 289-296.

<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2019121348144>

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

KANSALLINEN JA PAIKALLINEN VIHAPUHE DIGITAALISESSA YMPÄRISTÖSSÄ

*Markku Mattila, FT, dosentti, erikoistutkija
Siirtolaisuusinstituutti*

*Ari Haasio, FT, yliopettaja
SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri*

1 JOHDANTO

Artikkelissamme pohdimme sitä, kuinka vihapuhe saa erilaisia ilmenemismuotoja paikallisesti ja valtakunnallisella tasolla. Oletuksemme on, että vihapuheen artikulaatiot poikkeavat toisistaan paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Tutkimuksissa on selkeästi havaittu, että kulttuurisista syistä johtuen vihapuhe saa eri maissa erilaisia painotuksia ja ilmenemismuotoja (Keipi ym. 2017). Tämä puoltaa sitä hypoteesia, että myös kansallisella ja paikallisella tasolla on mahdollisesti eroja vihapuheen artikulaatioissa, teemoissa ja kohteissa. Lähdemme siitä olettamuksesta, että paikalliset olosuhteet, ja maan sisäiset kulttuuriset eroavaisuudet saattavat myös vaikuttaa vihapuheen rakentumiseen ja ilmenemiseen.

Tutkimusaineisto on kerätty MV-lehdestä (kansallinen taso) ja Suomi24-palvelun Kauhava-keskustelupalstalta (paikallinen taso). Aineistoon sisältyvät MV-lehden osalta aikajaksolla 13.2. - 26.2.2017 ilmestyneet kirjoitukset, joita oli kaikkiaan 525 kappaletta. Kauhavaa koskeva aineisto käsittää aikajaksolla 1.1. - 28.2.2018 Kauhava-ryhmässä käydyt maahanmuuttoa käsittelevät keskustelut. Näitä keskusteluja oli yhdeksän ja niissä oli yhteensä 378 keskustelukommenttia.

Aineiston analyysi perustuu sekä kvantitatiiviseen että kvalitatiiviseen sisällönanalyysiin. Teoreettisena viitekehystenä tutkimuksessa on käytetty ankkuroitua teoriaa (Glaser & Strauss 1967). Sen lähtökohtana on teorian muodostaminen aineiston vertailun ja luokittelun avulla (Dey 2004; Corbin & Strauss 2015). Kyse on aineistolähtöisestä lähestymistavasta, jonka taustalla on tutkijoiden abduktiivinen päättely (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006).

Tutkimuksen keskeiset kysymykset voidaan kiteyttää seuraavasti:

1. Mitä teemoja ja kohteita vihapuheella havaittiin?
2. Kuinka vihapuhe rakentui?
3. Voidaanko vihapuheen teemoissa ja kohteissa havaita eroja paikallisella ja kansallisella tasolla?

Kansallisella tasolla esiintyvää vihapuhetta edustavan MV-lehden aineiston analyysi on osa laajempaa kokonaisuutta, jossa on analysoitu valemedian lähteiden käyttöä (Haasio, Ojaranta & Mattila 2017) sekä vihapuheen esiintymistä valemediassa (Mattila, Haasio & Ojaranta 2019) tässä artikkelissa hyödynnetyn MV-lehteen käsittelevän materiaalin avulla. Artikkelin perustuu kirjoittajien Nordic Division of the Regional Studies Associationin konferenssissa Seinäjoella 18.6.2019 pitämään esitykseen "Hate speech in Finnish internet: nationwide and local aspects".

2 MITÄ ON VIHAPUHE?

Vihapuheen määritelmä ei ole yksiselitteinen (vrt. Haasio, Ojaranta & Mattila 2018). Käsitteen määrittelyä hankaloittaa se, että vihapuhe ja vihainen puhe sekoitetaan usein toisiinsa ja arkikielessä niitä saatetaan käyttää huolimattomasti toisensa synonyyminä joko tietoisesti tai tiedostamatta (vrt. Haasio ym. 2018). Kansainvälisellä tasolla erilainen kulttuurinen tausta sekä se, onko määritelmässä pyritty objektiivisuuteen, vaikuttaa määritelmiin (Mattila ym. 2019).

Suomen lainsäädännössä vihapuhe ja rasististen ilmaisujen levittäminen on kriminalisoitu rikoslain luvussa, jossa puhutaan sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan (esim. Henttonen ym. 2015, 15; Rask 2012, 265 - 279). Termiä vihapuhe ei esiinny Suomen rikoslaisissa (L 19.12.1889/39), sen sijaan siinä on mainittu kiihottaminen kansanryhmää vastaan. Vihapuhe voidaan ymmärtää kansankieliseksi ilmaukseksi, joka tarkoittaa samaa.

Tässä artikkelissa määrittelemme vihapuheen seuraavasti (vrt. Mattila ym. 2019):

1. Suomen lainsäädännön lähtökohdista vähemmistöryhmiä leimaavaa ja halventavaa puhetta, joka saattaa yllyttää väkivaltaan näitä ryhmiä kohtaan.
2. Yksityisiin henkilöihin kohdistuvaa leimaavaa tai halventavaa puhetta, joka johtuu yksityisen henkilön todella ilmenneestä tai oletetusta myönteisestä tai neutraalista asenteesta tai toiminnasta jotain vähemmistöryhmää kohtaan tai sen hyväksi.

Kohdassa yksi perusteluna on Suomen lainsäädäntö. Kohdassa kaksi tukeudutaan Euroopan neuvoston ministerikomitean suositukseen, jonka mukaan mitkä tahansa vihaa lietsovat ilmauksen muodot ovat vihapuhetta silloin kun ne kohdistuvat vähemmistöryhmiin tai vähemmistöryhmiin kuulumattomiin henkilöihin, jotka toimivat neutraalisti tai myönteisesti vähemmistöjen edustajia kohtaan. (Weber 2009, 3.) Useat määritelmät ja vihapuheeseen kohdistuneet tutkimukset tukevat Euroopan neuvoston kantaa (esim. Gelber & Stone 2007, xiii; Parekh 2012, 40 - 41; Waldorn 2012, 123; Pöyhtäri, Haara & Raittila 2013, 18 - 19; Henttonen ym. 2015, 15; Saresma 2017, 227). Vihapuhetta, verkkovihaa ja vihaista puhetta ei myöskään ole syytä sekoittaa toisiinsa. Näiden määritelmien eroja ovat analysoineet esimerkiksi Haasio ym. (2018) artikkelissaan Vihapuhetta ja vihaista puhetta.

Seuraavassa analyysissä tarkastelemme ilmiötä ensin kansallisella tasolla MV-lehden esimerkkien valossa ja sitten paikallistasolla Suomi24:n Kauhava-keskusteluryhmän analyysin perusteella. Tämän jälkeen vertailemme löydöstemme eroja ja yhtäläisyyksiä.

3 VIHAPUHEEN MÄÄRÄ JA TEEMAT

Vuoden 2015 pakolaiskriisi liittyi kiinteästi materiaalissamme esiintyneeseen vihapuheeseen. Vaikka MV-lehti oli perustettu jo vuonna 2014, vasta kesällä 2015 alkanut pakolaiskriisi nosti sen merkittävään asemaan suomalaisen vastamedian kentässä (Tuomola 2018, 172 - 173; vrt. MV-lehti 2015). Kauhavalle päätettiin perustaa vastaanottokeskus elokuussa 2015. Vastaanottokeskuksen toiminnan aikana paikkakunnalla asui enimmillään noin 350 turvapaikanhakijaa (Kelahaara & Mattila 2017). Kauhavan kunnan väkiluku on noin 16 000 henkeä. Tätä taustaa vasten on ymmärrettävää, että verkossa keskusteltiin runsaasti maahanmuuttoon liittyvistä kysymyksistä paikallistasolla.

MV-lehden materiaalista 25 % (131 kpl, n= 525) sisälsi vihapuheeksi luokiteltavaa puhetta. Suomi24-sivuston Kauhava-keskustelualueella tutkituista yhdeksästä keskustelusta kuusi sisälsi vihapuhetta: vihapuhetta löytyi siis kahdesta kolmasosasta keskusteluketjuista. Lisäksi keskustelujen kommentteissa esiintyi toisiin keskustelijoihin kohdistunutta vihaista puhetta.

MV-lehdessä esiintynyt vihapuhe keskittyi seuraavasti: maahanmuutto ja -muuttajat, eli etnisyys (62,6 %), ideologia tai vakaumus (12,7 %) ja media (8,9 %). Muita vihapuhetta aiheuttaneita teemoja olivat seksuaalisuus (7,6 %) ja "vääränlainen" naiseus (1,9 %). Lisäksi osa kirjoituksista sisälsi elementtejä useammasta viha-

puheen teemasta. Esimerkiksi maahanmuuttoon liittyvään vihapuheeseen saatettiin yhdistää seksuaalisuuteen liittyvää vihapuhetta, jossa esimerkiksi väitettiin maahanmuuttajia pedofiileiksi (Suvakki Johanna Tolonen 2017). Vastaavalla tavalla saatettiin myös muita teemoja yhdistellä keskenään. Kauhava-materiaalissa vihapuheen teemat keskittyivät ennen muuta etnisyyteen ja seksuaalisuuteen.

Valtakunnallisen ja paikallisen vihapuheen teemat olivat pitkälti yhtenevät. Valtakunnallisessa vihapuheessa teemojen kirjo oli kuitenkin laajempi kuin paikallisessa. Valtakunnallisessa vihapuheessa näkyi selvästi myös kansainvälisten ”vihapuhevirtausten” yhtenäistävä vaikutus suomalaiseen puhuntaan. Tämä näkyi sekä aihepiireissä (vrt. Keipi ym. 2017) että puhunnan lähteenä, pohjana ja verrokkimateriaalina käytetyn lähdeaineiston kansainvälisyydessä (Haasio, Ojaranta & Mattila 2017).

4 VIHAPUHEEN KOHTEET

MV-lehden vihapuheen ensisijaisina kohteina olivat maahanmuuttajat ja turvapaikanhakijat, toissijaisesti maahanmuuttajiin neutraalisti tai positiivisesti suhtautuvat henkilöt sekä vapaaehtoistyötä maahanmuuttajien kanssa tekevät ihmiset. Myös eräisiin organisaatioihin ja viranomaisiin, kuten evankelis-luterilaiseen kirkkoon, poliisiin ja Suomen Punaiseen Ristiin sekä niiden yksittäisiin edustajiin kohdistettiin voimakasta vihapuhetta.

Suomi24-sivuston Kauhava-ryhmässä vihapuhe kohdistui Kauhavalle saapuneisiin turvapaikanhakijoihin. Vieraan kulttuurin tuleminen pienelle paikkakunnalle aiheutti voimakasta muutosvastarintaa (Kelahaara & Mattila 2017) ja synnytti vihapuhetta. Vaikka keskusteluissa viitattiin maahanmuuttoon laajemminkin, omassa kunnassa oleviin turvapaikanhakijoihin oli helpointa ja luontevinta kohdistaa vihapuhetta.

Paitsi turvapaikanhakijoihin, myös venäläisiin kohdistui Kauhavan keskusteluissa rasistisia vihapuheeksi luokiteltavia puheenvuoroja. Tämä heijastaa eteläpohjalaisen pitkää ja kompleksista negatiivista suhtautumista venäläisiin ja venäläisyyteen (ks. Riukulehto & Rinne-Koski 2015). Seksuaalisuutta koskevilla kommentaareilla vihapuheen kohteena olivat turvapaikanhakijat, joiden pelättiin pahimmillaan raiskaavan paikallisia naisia. Myös kauhavalaisiin naisiin, joiden oletettiin suhtautuvan myönteisesti turvapaikanhakijoihin, kohdistui seksuaalisperäistä vihapuhetta, kuten huorittelua.

Vihapuheen kohteet olivat Suomi24 Kauhava -ryhmässä ensisijaisesti paikallisia ja lähtökohtana oli valtaosassa keskusteluja oman kaupungin kärsiminen

maahanmuuttajista ja turvapaikanhakijoista. MV-lehden vihapuhe taas kohdistui laajemmin myös kansalliselle tasolle, vaikka se toi esiin paikallisia, "ongelmina" pitämiään asioita kirjoituksissaan.

5 VIHAPUHEEN RAKENTUMINEN

MV-lehden vihapuheessa korostuvat tiettyjen vihapuheeksi luokiteltujen termien käyttö (esim. "neekeri", "mutiainen", "pedofiiliuskonto", "maahantunkeutuja" eli "matu") sekä pyrkimys legitimoida vihapuhe oikeutettuna näennäisten, sinänsä paikkaansa pitämättömien väitteiden avulla, jotka esitetään uutismuodossa.

Vaikka Suomi24-keksusteluissa viitataan ulkopuolisiin medioihin, osa keskustelusta on hyvin paikallista ja kansallisen sekä kansainvälisen tason viittaukset sidotaan usein paikallistasolle. Keskinäinen kinastelu ja ad hominem -tyyppinen argumentaatio olivat Kauhava-palstalle tunnusomaisia erityispiirteitä.

Verkon erilaiset toimintaympäristöt (keskustelupalsta vs. verkkojulkaisu) aiheuttivat sen, että vihapuheen rakentuminen poikkesi niissä toisistaan. Keskustelupalstalle tyypillinen interaktiivisuus, jolle on tyypillistä, että se "tarjoaa mahdollisuuden keskustella yhdestä tai useammasta aiheesta tietoverkossa" (Sosiaalisen median sanasto 2010). Tällöin vihapuhe myös ruokkii vihapuhetta. Tyypillistä on, että toistensa perään pinoutuvat samansuuntaiset kommentit "saostavat" vihapuhetta ja vihapuheen ilmapiiiriä kierros kierrokselta. Myös keskustelussa käytetyt nimimerkit - esim. "valepakolaisia", "Matut.ikuiset.elätit" ja "Rahat.loismatuihin" - vaikuttivat omalta osaltaan ilmapiiirin "saostumiseen". Esimerkki "saostuvasta" vihapuheesta:

[...]valepakolaisia

3.11.2017 18:48

Kun katsoo noita videoita, Niin herää kysymys.. Nuoko pakolaisia ? Ja miksi näitä otetaan tänne?

Matut.ikuiset.elätit

15.11.2017 8:35

Matut vaan riehuu ja rötöstelee, sikailee. En tykkää. Menkööt takas sinne mistä tulivatkin.

Yle.tuputtaa.matuja

8.12.2017 7:52

Mut tämä on sitä rikkautta, Näin meitä aivopestään. Matut heti pois suomesta! Ja rajat taas kiinni, aivan niin kuin ennenkin oli. [...]

(Näin nämä maahanmuuttajat käyttäytyvät Suomessa 2017 - 2019.)

Verkkojulkaisussa taas sisältö on tuotettu lukijoille ja vihapuhe rakentuu sivuston ylläpitäjien suosiman retoriikan käyttöön. Esimerkiksi näin:

Henkilö kirjoittaa Facebookissa:

Tapahtui tänään Lappeenrannan lentokentällä klo 17.00, jossa ei pitäisi tapahtua mitään. Ajaessani lentoaseman kohdalla ihmettelin, kun sinne oli laskeutunut suurikokoinen kone ja lentoaseman edessä oli neljä bussia. [...] Siinä niitä sitten tuli ovesta: nuoria neekerimiehiä yhtenä jortikkana. Ensimmäinen tuli muutama neekerinainen ja sitten rupes lappaan neekerijätkeä solkenaan. Kahdessa dösässä luki Imatra ja kahdessa Joutseno. Oli niillä piccolotkin, eli poliisit kantoivat mutiaisten laukkuja.

(Matuja lennätetään Lappeenrantaan 2017.)

Kummassakin vihapuheen tyypissä konteksti jää usein selittämättä tai vain hatarasti viitatuksi. Kansallisen tason vihapuheessa se ei haittaa, sillä tavallisesti puhe koskee yleisesti tunnettuja ilmiöitä. Paikallisen tason vihapuheen ymmärrettävyyttä se puolestaan haittaa, koska paikallinen konteksti ei ole laajasti tunnettu. Aineistossa oli viitteitä myös siitä, että jopa keskusteluun osallistuneilla, paikallista kontekstia tuntevilta, konteksti saattoi toisinaan jäädä avautumatta.

6 YHTEENVETO

Jatkotutkimuksessa on syytä vertailla kansallisen, kansainvälisen ja globaalin vihapuheen eroavaisuuksia. Kuten voimme havaita, vihapuhe on erilaista kansallisella ja paikallisella tasolla. Sen artikulaatiot ovat paikka- ja kulttuurisidonnaisia. Keipin ym. (2017) tutkimus puolestaan osoittaa, että globaalilla tasolla vihapuhe on myös kulttuurisidonnaista. Sen suhde kansalliseen ja paikalliseen vihapuheen artikulaatioon on kuitenkin tarkemmin tutkimatta. Esimerkiksi eri maiden vastamedioiden vertailu tai keskusteluryhmien vihapuheen analysointi voisi tuoda lisävalaistusta asiaan. Oman mielenkiintoisen lukunsa muodostaa se retoriikka, jota käydään esimerkiksi maahanmuutosta täysin moderoimattomilla Tor-verkon kansallisilla ja kansainvälisillä sivuilla.

Merkittävä tutkimustulos on lisäksi se, että vihapuhe rakentuu eri tavalla sen mukaan, mikä sen digitaalinen ympäristö on. Esimerkiksi tutkimassamme verkkojulkaisussa vihapuhe oli ”yksiäänistä”, nojautuen julkaisijan suosimaan retoriikkaan. Avoimella keskustelupalstalla sen rakentuminen oli eräänlaista tiivistymistä tai ”saostumista”, jossa keskustelijoiden toisiaan seuraavat kommentit ja jopa käyttämät nimimerkit yhdessä tuottivat yhä intensiivisempää vihapuhetta. Myös tämä tutkimustulos vaatii nähdäksemme laajempaa jatkotutkimusta.

LÄHTEET

Corbin, J. M. & Strauss, A. L. 2015. Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory. 4th ed. Los Angeles: Sage.

Dey, I. 2004. Grounded theory. Teoksessa: C. Seale, G. Gobo, J. F. Gubrium & D. Silverman (eds.) Qualitative research practice. London: Sage, 80 - 93.

Gelber, K. & Stone, A. 2007. Introduction. Teoksessa: K. Gelber & A. Stone (eds.) Hate speech and freedom of speech in Australia. Sydney: Federation Press, xiii-xvii.

Glaser, B. G. & Strauss, A. L. 1967. The discovery of grounded theory: Strategies of qualitative research. New York: Aldine de Gruyter.

Haasio, A., Mattila, M., Ojaranta, A. & Kannasto, E. 2018. Vihapuhetta ja vihaista puhetta. Teoksessa S. Päällisaho, J. Latvanen, S. Saarikoski & S. Uusimäki (toim.) Seinäjoen ammattikorkeakoulu monipuolisena vaikuttajana. Seinäjoki: Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja A. Tutkimuksia 30, 345 - 352.

Haasio, A., Ojaranta, A. & Mattila, M. 2017. Valheen lähteillä: Valemedian lähteistö ja sen luotettavuus. Media & Viestintä 40 (3 - 4), 100 - 121.

Haasio, A., Ojaranta, A. & Mattila, M. 2018. Valheen jäljillä. Helsinki: Avain.

Henttonen, S., Kivinen, T., Rasila, T., Sammalmaa, J. & Vihavainen, J. 2015. Kommentaari. Teoksessa: R. Neuvonen (toim.) Vihapuhe Suomessa. Helsinki: Edita, 13 - 135.

Keipi, M., Näsi, M., Oksanen, A. & Räsänen, P. 2017. Online hate and harmful content: Crossnational perspectives. London: Routledge.

Kelahaara, M. & Mattila, M. 2017. Onneen ei ole oikotietä tässä maassa: Kauhava ja Kauhavan vastaanottokeskus. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. Siirtolaisuusinstituutin julkaisuja 10.

L 19.12.1889/39. Rikoslaki.

Mattila, M., Haasio, A. & Ojaranta, A. 2019. Vihapuhetta valemediassa. Tiede & Edistys (1), 29 - 49. Matuja lennätetään Lappeenrantaan! 2017. [Verkkolehtiartikkeli]. MV-lehti 15.2.2017. [Viitattu 19.8.2019]. Saatavana: <https://mvlehti.net/2017/02/15/matuja-lennatetaan-lappeenrantaan/>

MV-Lehti lanseeraa uuden käsitteen "Matu". .2015. [Verkkolehtiartikkeli]. MV-lehti 25.9.2015. [Viitattu 19.8.2019]. Saatavana: <https://mvlehti.net/2015/09/25/mv-lehti-lanseeraa-uuden-kasitteen-matu/>

Näin nämä maahanmuuttajat käyttäytyvät Suomessa. Suomi 24, Kauhava-ryhmän keskustelu. 22.9.2017 - 28.1.2019. [Verkkosivu]. [Viitattu 19.8.2019]. Saatavana: <https://keskustelu.suomi24.fi/t/15009650/nain-nama-maahanmuuttajat-kayttaytyvat-suomessa>

Parekh, B. 2012. Is there a case for banning hate speech? Teoksessa: M. Herz & P. Molnar (eds.) The content and concept of hate speech: Rethinking regulation and responses. New York: Cambridge University Press, 37 - 56.

Pöyhtäri, R., Haara, P. & Raittila, P. 2013. Vihapuhe sananvapautta kaventamassa. Tampere: Tampere University Press.

Rask, R. 2012. Vihapuhe Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön valossa. Teoksessa L. Ervo, R. Lahti & J. Siro (toim.) Perus- ja ihmisoikeudet rikosprosessissa. Helsinki: Helsingin hovioikeus, 265 - 295.

Riukulehto S. & Rinne-Koski, K. 2015. Kuortanelaisten venäläissuhde historian syvärakenteena. Teoksessa: M. Mattila (toim.) Aina liikkeessä: Liikkuvainen Pohjanmaa. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. Pohjanmaan aluekeskuksen tutkimuksia 7, 183 - 210.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto [Verkkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. [Viitattu 19.8.2019]. Saatavana: <https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>

Saresma, T. 2017. Väkivaltafantasiat ja pelon politiikka: Sukupuolitettun ja sukupuolittavan verkkovihapuheen luentaa. Teoksessa S. Karkulehto & L.-M. Rossi (toim.) Sukupuoli ja väkivalta: Lukemisen etiikkaa ja politiikkaa. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 219 - 244.

Sosiaalisen median sanasto. 2010. [Verkkojulkaisu]. Sanastokeskus TSK. [Viitattu 19.8.2019]. Saatavana: http://www.tsk.fi/tsk/fi/sosiaalisen_median_sanasto_tsk_40-513.html

Suvakki Johanna Tolonen vei pienen tyttärensä matuleiriin. 2017. [Verkkolehtiartikkeli]. MV-lehti 19.2.2017. [Viitattu 19.8.2019]. Saatavana: <https://mvlehti.net/2017/02/19/suvakki-johanna-tolonen-vei-pienen-tyttarensa-matuleiriin/>

Tuomola, S. 2018. Pakolaiskeskustelu MV-lehdessä: Merkityksellistämisen mekanismit ideologisissa puhuttelutavoissa. Media & Viestintä 41 (3), 171 - 191.

Waldorn, J. 2012. The harm in hate speech. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
Weber, A. 2009. Manual on hate speech. Strasbourg: Council of Europe Publishing.